

туристичну пропозицію, зробивши її більш привабливою для відвідувачів з усього світу. Такий підхід не лише сприятиме економічному відновленню, але й підвищить міжнародний імідж України як країни з багатою культурою, історією та природними красотами.

Список літератури

1. Носирєв О., Деділова Т., Токар І. Розвиток туризму та індустрії гостинності в стратегії постконфліктного відновлення економіки України. Соціально-економічні проблеми і держава. 2022. Вип. 1(26). С. 55-68. URL: <http://sepd.tntu.edu.ua/images/stories/pdf/2022/22nooveu.pdf>

2. Роїк О. Р., Недзвецька О. В. Шляхи розвитку туристичної сфери України у воєнний період. Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія : економічні науки. 2022. Випуск 46. С. 11-15.

УДК 346.6

Курепін В.М.,
канд. екон. наук, доцент,
доцент кафедри методики професійного навчання
Миколаївський національний аграрний університет

ВІТЧИЗНЯНИЙ ТУРИСТИЧНИЙ БІЗНЕС: ВІДНОВЛЕННЯ ТА АДАПТУВАННЯ У ПОВОЄННИЙ ПЕРІОД

Третій рік економіка України потерпає від війни росії проти нашої держави. В такі умови страждає вітчизняний бізнес, зокрема туристична індустрія. Оговтуючись від шоку нових суворих умов туристичний бізнес намагається триматися на плаву. Великі збитки, жорстоке руйнування об'єктів бізнесу, окупація частини наших територій [1, с. 325], у тому числі об'єктів туристичної інфраструктури тощо можна було чекати у майбутньому.

Звісно, багато хто з підприємців втратили все, – через споживчу інфляцію, яка досягла захмарних 25 відсотка, на чверть здорожчали товари та послуги, майже вдвічі відбулася значна девальвація національної валюти, як слідство – падіння національної економіки. Втрата майнових об'єктів туристичної індустрії, зростання вартості послуг у галузі [2, с. 184], відтік туристів з України та неможливість виїзду закордон певних категорій громадян похитнули твердий поступ туристичного бізнесу.

У супереч обставинам, на противагу негативному впливу війни туризм все ж таки продовжив своє функціонування. Переформування/розробка, реалізація міжнародних та державних програм щодо підтримки суб'єктів туристичної діяльності спрацювала. Поруч з традиційними видами туристичної галузі почали розвиватися діловий, освітній, медичний, воєнний туризм.

На фоні падіння добробуту та зростання цін спрацювала взаємопідтримка

туристичної діяльності та співпраця між країнами. Вітчизняний турбізнес в контексті відбудови сфери туризму в Україні, взяв до уваги позитивний досвід зарубіжних країн у відбудові сфери туризму після кризових явищ. Іноземні інвестори у взаємодії з вітчизняним турбізнесом підвищили інтерес іноземних туристів у деяких категоріях вітчизняного туризму та розширили сферу діяльності для туристичних фірм України закордоном. Відбувся пошук нових методів та способів реалізації туристичних послуг [3, с. 153].

Війна спустошила сферу туризму, особливо постраждала індустрія туризму у центральній, східній та південній Україні: порушені фінансові, енергетичні, продовольчі ринки, не до часу і шалена інфляція по всьому світу. З огляду на минуле, відновлення туризму та тенденції її розвитку, у тому числі і у повоєнний період, на сьогодні є особливо актуальними питаннями.

Що заважає туристичній галузі за короткий час відновитися та запрацювати на повну: 1) пошкодження/руйнування туристичної інфраструктури та об'єктів [4, с. 17]; 2) недостатній рівень безпеки туристів; 3) дефіцит кваліфікованих кадрів у сфері туризму; 4) значна міграція населення; 5) перерозподіл фінансів та скорочення туристичних програм. Такі фактори суттєво вплинули на туристичну привабливість країни та знизили туристичні потоки вітчизняної сфери туризму.

Війна суттєво змінила Україну, зокрема сферу внутрішнього туризму, але бажання українців вивчати історію країни, традиції та культуру не згасне. Тому післявоєнне відновлення туристичної сфери, це створення відповідних культурних подорожей в Україні [5, с. 17], розробка нових туристичних напрямків та видів туризму. Акцентуючи увагу на необхідність відбудови сфери туризму у повоєнний період, зауважимо, що ці питання ще не до кінця розкриті та відпрацьовувати з позиції практичного застосування.

Отже, незважаючи на те, що Україна має великий потенціал у сфері туризму, напрямок його розвитку має бути одним із пріоритетних. Необхідність такого розвитку полягає у забезпеченні гармонійного розвитку територій та природи одночасно, також охорона природних ресурсів. Досягнення цієї мети збільшить кількість туристів, які подорожуватимуть Україною; забезпечить розвиток туристичної інфраструктури за рахунок інвестиції, як на державному рівні, так і від іноземних донорів; буде сприяти створенню нових робочих місць; підвищить туристичну привабливість регіонів України.

Список літератури:

1. Іваненко В. С., Курепін В. М. Вплив активних бойових дій на стан довкілля // Green Construction Зелене будівництво : міжнар. наук.-практ. конф. 13-14 квітня 2023, м. Київ, Київський національний університет будівництва і архітектури. 2023. С. 325-329. URL: <https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/13210>.

2. Курепін В. М. Розвиток сфери туризму на Миколаївщині під час воєнного стану // Стратегічні перспективи туристичної та готельно-ресторанної індустрії в Україні : тези доповідей Всеукраїнської науково-практичної

інтернет-конференції (м. Умань, 30 жовтня 2023 р.). Умань : ВПЦ «Візаві», 2023. С. 181-185. URL: <https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/16084>

3. Іваненко В. С. Перспективи розвитку екологічного туризму на Миколаївщині // Розвиток територіальних громад: правові, економічні та соціальні аспекти : матеріали II Міжнар. наук.-практ. конф., Миколаїв-с.Коблеве, 9 червня 2022 р. Миколаїв : МНАУ, 2022. С. 152-154. URL: <https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/11905>.

4. Пряслова Н. М. Працювати, не можна зупинятися: страхування бізнесу під час воєнного стану // Трансформація страхового ринку України в світлі сучасних економічних викликів : матеріали IV Всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти та молодих учених, м. Миколаїв, 18-19 квітня 2023 р. Миколаїв : МНАУ, 2023. С. 16-19. URL: <https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/13437>.

5. Курепін В. М., Бацуровська І. В. Еколого-економічний баланс на Кінбурні: обставини заповідної території довоєнного, воєнного та поствоєнного часу (in English). *Modern Economics*. 2023. № 42(2023). С. 62-69. URL: <https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/17040>.

УДК 330.34:338.482.224

Червен І.І.

д-р екон. наук, професор, завідувач кафедри
готельно-ресторанної справи та організації бізнесу
Миколаївський національний аграрний університет

Нехайчик Є.Є.

здобувач вищої освіти
факультету менеджменту
Миколаївський національний аграрний університет

МОЖЛИВОСТІ ПОВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ ТУРИСТИЧНОЇ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ

Відновлення туристичної галузі в Україні після війни – це не лише важлива економічна задача, але й ключовий аспект становлення країни на міжнародній арені та зміцнення міжнародних зв'язків. Україна має значний потенціал для розвитку туризму завдяки своїй багатогранній культурній спадщині, мальовничим природним пейзажам і гостинними місцевими жителями.

З початку масштабного військового конфлікту в Україні туристична галузь пережила важкі часи. З 24 лютого 2022 року всі повітряні маршрути, які мали вирішальне значення для залучення іноземних відвідувачів, були припинені. Подорожі українців, як в межах країни, так і за кордон, стали можливими лише за допомогою залізничного та автомобільного транспорту. Загальна мобілізація обмежила кількість осіб, які могли виїжджати за кордон,